

טור - חושן משפט - חידושי הגהות

[הלכות דיינים](#) • [הלכות עדות](#) • [הלכות הלוואה](#) • [הלכות טוען ונטען](#) • [הלכות גבית מלוה](#) • [הלכות גביית חוב מהיתומים](#) • [הלכות גביית חוב מנכסים משועבדים](#) • [הלכות אפותיקי](#) • [הלכות העושה שליח לגבות חוב](#) • [הלכות הרשאה](#) • [הלכות ערב](#) • [הלכות חזקת מטלטלין](#) • [הלכות חזקת קרקעות](#) • [הלכות נזקי שכנים](#) • [הלכות שותפים בקרקע](#) • [הלכות חלוקת שותפות](#) • [הלכות מצרנות](#) • [הלכות שותפים](#) • [הלכות שלוחין](#) • [הלכות מקח וממכר](#) • [הלכות אונאה ומקח טעות](#) • [הלכות מתנה](#) • [הלכות מתנת שכיב מרע](#) • [הלכות אבידה ומציאה](#) • [הלכות פריקה וטעינה ודין הולכי דרכים](#) • [הלכות הפקר ונכסי הגר](#) • [הלכות נחלות](#) • [הלכות אפוטרופוס](#) • [הלכות פקדון](#) • [הלכות שומר שכר](#) • [הלכות אומנים](#) • [הלכות שוכר](#) • [הלכות חכירות וקבלנות](#) • [הלכות שכירות פועלים](#) • [הלכות שאילה](#) • [הלכות גניבה](#) • [הלכות גזילה](#) • [הלכות נזיקין](#) • [הלכות מאבד ממון חבירו בידיים ומוסר ומלשין](#) • [הלכות נזקי ממון](#) • [הלכות חובל בחבירו](#) • [הלכות שמירת נפש](#)

הלכות דיינים

- [סימן א - מנוי השופטים בארץ ובחוצה לארץ](#)
- [סימן ב - בית דין מכין ועונשין לצרד שעה](#)
- [סימן ג - בכמה דינים דנין](#)
- [סימן ד - כיצד אדם עושה דין לעצמו](#)
- [סימן ה - באיזה יום דנין ובאיזה זמן ביום](#)
- [סימן ו - על כמה דנין](#)
- [סימן ז - מי ראוי לדון, והפסולים מחמת שנאה וקרבה](#)
- [סימן ח - שלא למנות דין שאינו הגון, וגדל שכר הדין וענשו](#)
- [סימן ט - שלא לקח שחד, והתרת שכר בטלה](#)
- [סימן י - להיות מתון בדין, ושימלך בגדול ממנו](#)
- [סימן יא - כיצד מזמינים לדין ועל פי מי](#)
- [סימן יב - דין שבאו לפניו רך וקשה, וכל דיני פשרה](#)
- [סימן יג - כיצד בוררים הדינים כשאין בעלי דינין מסכימין יחד](#)
- [סימן יד - אם אחד מבעלי דינין אומר: נלך לבית דין הגדול, ודין האומר:](#)

מאיזה טעם דנתוני

- [סימן טו - איזה דין דנין תחלה, ודין דין מרמה](#)
- [סימן טז - כמה זמן נותנין להביא ראיה, ודין הטלת חרם](#)
- [סימן יז - להשוות הבעלי דינין בכל דבר](#)

- סימן יח - כיצד נושאים ונותנים בדבר, ושהולכין אחר הרב
- סימן יט - כיצד נותנים הפסק, וסדר כתיבתו
- סימן כ - עד מתי יכול להביא ראיה לסתר הדין
- סימן כא - מי שקבל עליו להשלים הדין ליום ידוע, ונאנס
- סימן כב - מי שקבל עליו קרוב ופסול, ודין שבועה והפוכה
- סימן כג - עד מתי נאמן הדין לומר לזה זכיתי
- סימן כד - שנוקקין לתובע תחלה
- סימן כה - דין שטעה, מתי חוזר ומתי משלם
- קיצור כללי דיני תפיסה מלקט מפסקים ראשונים ואחרונים וקצת מחודשים
- סימן כו - שלא לדון בדיני גויים
- סימן כז - שלא לקלל דין או שום אחד מישראל

הלכות עדות

- סימן כח - כיצד מאימין העדים, ואין מקבלין עדות שלא בפני בעל דין
- סימן כט - שלא יוכלו העדים לחזר
- סימן ל - אין עדי ממונות צריכין דרישה וחקירה, וצריך להיות עדות שלם
- סימן לא - דין הרבה כתי עדיות
- סימן לב - המודה בפני עדים, (שיאמרו דברים כהויתן, ואם) אומר : משטה אני

בד

- סימן לג - פסולי עדות מחמת קרבה, ואשה ועבד
- סימן לד - עדים הפסולים מחמת עברה
- סימן לה - פסול סומא וחרש, שוטה וקטן
- סימן לו - רבים שהעידו, ונמצא אחד מהם קרוב או פסול
- סימן לז - הפסולים מחמת הנאה
- סימן לח - קצת דיני הזמה

הלכות הלוואה

- סימן לט - כותבין שטר ללוה בלא מלוה, ועל איזה הודאה כותבין
- סימן מ - דין המחייב עצמו לחברו
- סימן מא - דין (מי) שנמחק או אבד שטר חובו
- סימן מב - שכותבין השטר בכל לשון, ודין אם אין המטבע מפרש בו
- סימן מג - שצריך לכתב זמן בשטר, וכל דיני האחור והקדימה בפרטות
- סימן מד - דין חזרת השטר בשיטה אחרונה, וכיצד מקימים המחק והתלויים
- סימן מה - שהעדים צריכים לקרות מקדם שטר, ודין שטר הבא על הניר ועדיו

על המחק,

- סימן מו - העדים שאמרו : קטנים או פסולים היינו, או שטר אמנה היה, וכל דין קיום שטרות,
- סימן מז - מי שטען אמנה הוא או פרוע

- סימן מח - שכותבין טפסי שטרות
- סימן מט - שיכירו העדים שם הלוח והמלוח, ודין טעות השמות והסכום
- סימן נ - שטר שכתוב בו: לויתי ממך מנה
- סימן נא - שטר שאין בו אלא עד אחד, או אחד מהם פסול
- סימן נב - שטר שיש בו רבית או קרוע
- סימן נג - שלא לשנות השטר
- סימן נד - דין אסמכתא, ואם כותבין שובר, וכיצד כותבין אותו (ודין פרעון על ידי שובר).

- סימן נה - דין מי שפרע מקצת חובו והשליש שטרו
- סימן נו - דין שלישות
- סימן נז - דין שאסור להשהות שטר פרוע
- סימן נח - מי שהוציא שטר חוב על חברו, (וטענת סטראי)
- סימן נט - שטר מקים והלוח טוען פרוע (והמלוח אומר: איני יודע)
- סימן ס - דין שעבוד מטלטלי אגב מקרקעי, ודין שעבוד דבר שלא בא לעולם
- סימן סא - כמה דינים מענין שטרות
- סימן סב - דין אשה הנושאת ונותנת בתוך הבית
- סימן סג - מי שהועד עליו שמחזר אחר זיוף
- סימן סד - נפקד שרצה לעכב בחובו שטרות הפקדון
- סימן סה - דין שטרות שנמצאו, ודין שובר שנמצא ביד שלישי
- סימן סו - דין מכירת שטרות ואונאתן
- סימן סז - דין שמטה ופרוזבול
- סימן סח - דין שטרות העשויות בערכאות של גויים
- סימן סט - דין הוציא עליו כתב ידו מקים או בלתי מקים, ודין טענת פרעתי

ומודה מקצת.

- סימן ע - דין מלוח על פה, ואם אמר לה: אל תפרעני אלא בעדים
- סימן עא - לוח שהאמין למלוח בעל פה, למה מועיל נאמנות
- סימן עב - המלוח על המשכון, והרבה דני משכונות
- סימן עג - כמה זמן סתם הלואה, וכמה פרטי דיני הלואה
- סימן עד - באיזה מקום נתנה מלוח לפרע, וסדר הפרעון

הלכות טוען ונטען

- סימן עה - אם המלוח והלוח צריכין לברר הטענות, וכל דיני המחויב שבועה ...
- סימן עו - אחד שלוח משנים בעל פה מזה מאה ומזה מאתיים, וכל אחד תובע

מאתים

- סימן עז - דין שנים שלוח מאחד, ודין שתפין שלוח אחד לבדו
- סימן עח - הטוען שפרע תוך הזמן
- סימן עט - דין האומר: לא לויתי, והחלוק שבין צא תן לו או חיב אתה לתן לו
- סימן פ - באיזו ענין טוען וחוזר וטוען
- סימן פא - אם הודה מעצמו, מתי יכול לומר: משטה אני בד
- סימן פב - דין שטר (שאינו מקים, או מקים, שהלוח טוען:) אמנה (או) פרוע או

רבית, ודין תנאי ...

- סימן פג - דין מלוה שהודה בשטר שהוא מזיף
- סימן פד - הפוגם או פוחת שטרו, או עד אחד מעיד שהוא פרוע
- סימן פה - הוציא שטר חוב והלה טוען שמכר לו שדהו
- סימן פו - ראובן נושה בשמעון ושמעון בלוי, מוציאין מלוי ונותנין לראובן
- סימן פז - דיני שבועת הסת ושבועה דאוריתא
- סימן פח - דיני כפירה והודאה, ושתהא ממין הטענה
- סימן פט - שהשכיר נשבע ונוטל
- סימן צ - הנזקין נשבעין ונוטלין, (כגון הנגזל והנחבל), ודין המביא כלים מבית בעל הבית ...

- סימן צא - חנוני נשבע ונוטל, ודין פנקסים
- סימן צב - דין החשוד על השבועה
- סימן צג - דין שבועת ספק ושבועת השתפין
- סימן צד - דין גלגול שבועה
- סימן צה - דין איזו שבועה נשבעין על קרקעות, ודין הקדש בזמן הזה
- סימן צו - חרש שוטה וקטן איזה שבועה נשבעים, וגם אשת איש

הלכות גבית מלוה

- סימן צז - להלוות לעני ושלא לנגשו, (ושלא לחבל כלי אכל נפש ואלמנה), והשבת העבוט, ...
- סימן צח - סדר גבית החוב, והמבקש זמן לפסל שטר, ואם לא בא בזמנו
- סימן צט - כיצד משביעין ללוה אם יש לו, ומחרימים מי שיודע לו נכסים, ואם הוא כשר או ...
- סימן ק - המבקש זמן לפרעון, כמה זמן נותנים לו, ואם לא בא בזמנו, והמסרב צווי בית דין,
- סימן קא - מגבין לבעל חוב מעות או מטלטלין, ואם תלה מעותיו בגוי, ואם יש עליו חובות לגויים
- סימן קב - מאיזה קרקע מגבין החוב לבעל החוב
- סימן קג - שמין קרקע של לוח, ואם טעו בשומא, (ושומא הדרה לעולם)
- סימן קד - דין בעל חוב מאחר שקדם וגבה מקרקעי או מטלטלי, (ומלוה על פה מקדמת קודמת ...
- סימן קה - דין התופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים, (ונפקד שתפס הפקדון בשביל הבעל ...
- סימן קו - דין הבא לפרע שלא בפני בעל חוב

הלכות גביית חוב מהיתומים

- סימן קז - כופין את היתומים לפרע חוב אביהם
- סימן קח - באיזה ענין נפרע מלוה מיורשיו, ואיזה שבועה אדם מוריש לבניו
- סימן קט - מכריזין על נכסי יתומים

- סימן קי - אין נזקקין לנכסי קטן

הלכות גביית חוב מנכסים משועבדים

- סימן קיא - דין מלוה בשטר גובה ממשעבדי, והמלוה על פה
- סימן קיב - אין בעל חוב טורף (מהמשעבדים) ממה שקנה
- סימן קיג - אין בעל חוב טורף ממטלטלים המשעבדים
- סימן קיד - דין בעל חוב עם הלוקח אם יכול לדחותו אצל הלוה
- סימן קטו - דין הפרות והשבח בטורף מלוקח ויתומים
- סימן קטז - כיצד כותבין לו הטרפא

הלכות אפותיקי

- סימן קיז - דין העושה שדהו או עבדו אפותיקי
- סימן קיח - הכותב ללוקח שני: דין ודברים אין לי עמך
- סימן קיט - המוכר כל שדותיו, ולוה שהתנה שיגבה מן העדית
- סימן קכ - הזורק חובו סתם, או בתורת גיטין, וזרקו ונאבד

הלכות העושה שליח לגבות חובו

- סימן קכא - השולח חובו על ידי שליח

הלכות הרשאה

- סימן קכב - אם מת המלוה או שבטל השליחות או ההרשאה
- סימן קכג - הרשאה, על מה נכתבת וכיצד נכתבת
- סימן קכד - נתבע, אם יכול לעשות מרשה
- סימן קכה - השולח חובו או פקדונו על ידי שליח
- סימן קכו - הפורע חובו במעמד שלשתן
- סימן קכז - דין איש שלוה מאשתו וגרשה, או מעבדו ושחררו, והלוה מן הגר
- סימן קכח - דין הפורע חוב של חברו או שמשכנו בשביל חברו

הלכות ערב

- סימן קכט - דין הערב בשטר ועל פה, ומתי נפרעין מן הערב

- סימן קל - דין ערב שפרע למלוה כיצד נפרע מן הלוה
- סימן קלא - מי שחזר בו אחר שנתרצה להיות ערב
- סימן קלב - עבד ואשה וקטן שערבו, ושנים שנעשו ערבים בשביל אחד, ואחד בשביל שנים,

הלכות חזקת מטלטלין

- סימן קלג - מי שמחזק במטלטלין הידועים לאחר
- סימן קלד - אמן שטוען בדבר שהוא אמן שקנאו מבעליו
- סימן קלה - דין המחזיק בבעלי חיים כגון בהמה ועבד
- סימן קלו - מי שנתחלפו כליו בבית האבל והמשתה
- סימן קלז - מי שלקט פרותיו של חברו
- סימן קלח - דין שנים אוחזין בטלית וחלוקים עליו
- סימן קלט - דין שנים חלוקין בדבר, ואם בא שלישי וחספה

הלכות חזקת קרקעות

- סימן קמ - דין החזיק בקרקע של חברו, ודין חזקת הבתים והחנניות
- סימן קמא - דין חזקת שדה הלבן והאילן
- סימן קמב - דין סיוע המערער למחזיק בחזקתו, ואם היה הסיוע בטעות
- סימן קמג - דין המחזיק שלא בפני המערער והוא במדינה אחרת או ברח
- סימן קמד - שנים שהחזיקו בשדה אחת, זה אכלה וזה אכלה
- סימן קמה - הביא המחזיק עדים ולא כונו עדותם בשנים
- סימן קמו - מתאה מבטל החזקה, ובאיזה לשון ובמה ומתי
- סימן קמז - המערער על השדה והוא עד או דין
- סימן קמח - מי שאבדה לו דרך שדהו
- סימן קמט - אלו שאין להם חזקה: השתפין, והאריסין, והאפוטרופסים,
הגזלנין, והאחין, ...
- סימן קנ - מי שירד לתוך שדה בתורת משכון וחזר ועשה שטר מכירה
- סימן קנא - דין אלו שאין אכילתן ראיה
- סימן קנב - דין אלו שאין להם חזקה, מתי יש להם חזקה

הלכות נזקי שכנים

- סימן קנג - דין הוצאת זיז ומרזב והעמדת סלם ונעיצת ק ורות
- סימן קנד - חזקת חלונות ופתחים, וכמה צריך להתרחק מהן
- סימן קנה - דין הרחקת נזיקין
- סימן קנו - דין מי שירד לאמנותו של חברו, ומי שמביא סחורה לעיר אחרת

הלכות שותפים בקרקע

- סימן קנו - שנים שהן שותפים בחצר ובאים לידי חלקה, כיצד יבנו הכתל
- סימן קנח - חלקו גנה או בקעה, כיצד עושים הגדר
- סימן קנט - הזק ראייה שמגג לגג, וכיצד יסירוהו
- סימן קס - גג הסמוך לחצר, ושתי חצרות אחת גבוהה מחברתה
- סימן קסא - דברים שבני החצר כופין זה את זה
- סימן קסב - דברים שבני מבוי כופין זה את זה
- סימן קסג - דברים שבני העיר כופין זה את זה
- סימן קסד - בית ועליה של שנים, ומה יש על כל אחד לתקן
- סימן קסה - מי שיש לו גנה תחת בד של חברו
- סימן קסו - מי שנפל כתלו לגנת חברו
- סימן קסז - שתי גנות, אחת גבוהה מחברתה
- סימן קסח - שטף נהר את זיתיו, והמוכר זיתיו לעצים
- סימן קסט - מי שיש לו בור לפניו מבורו וגנה לפניו מגנתו
- סימן קע - גנות המסתפקות ממעין אחד

הלכות חלוקת שותפות

- סימן קעא - איזה דבר שהשתפין כופין זה את זה לחלק, וכל דיניו
- סימן קעב - בית או חצר איך נותנים ארבע אמות, (ודין הזבל שבחצר ונתנית האכסניא),
- סימן קעג - שותפים או אחים שרצו לחלק דבר שאין בו דין חלקה, וחלקת ספרים, ושאין להם ...
- סימן קעד - אחים או שותפים או בכור שבאים לחלק

הלכות מצרנות

- סימן קעה - אחין שרצו לחלק, וכל דיני דבר מצרא

הלכות שותפים

- סימן קעו - השתוף כיצד מתקים וכיצד נוהגין וכיצד נפרדין, ואם מת אחד מהם,
- סימן קעז - שותפים שאחד מהם ירד לאמנות המלך או חלה
- סימן קעח - שתף שבקש מהמוכס שימחל לו

- סימן קעט - שתפין אין להם חזקה זה על זה
- סימן קפ - שתפיים בחצר שנדרו הנאה זה מזה
- סימן קפא - שירא שעמד עליהם גיס והציל אחד מהם

הלכות שלוחין

- סימן קפב - כיצד נעשה שליח, או טעה וקנה ביקר, ואם עבר על דעת משלחו
- סימן קפג - עשה שליח לקנות לו חטין וקנה לו שעורין
- סימן קפד - הקונה שדה על שם אחר, ואחר כך אומר שהוא לעצמו, ודין שליח שקנה לשלשה ...
- סימן קפה - סרסור שמכר בפחות או ביותר ממה שאמר לו בעל הבית, ושאר טענות שבינו לבין ...
- סימן קפו - הלוקח כלים מן האמן למכר
- סימן קפז - דין שליח שטוען שארעו לו אנסים
- סימן קפח - אין שליחות לגוי ויש שליחות לעבד ואשה

הלכות מקח וממכר

- סימן קפט - דין אין המקח נגמר בדברים
- סימן קצ - דין קניית קרקע בכסף
- סימן קצא - דין קניית קרקע בשטר
- סימן קצב - דין קניית קרקע בחזקה
- סימן קצג - המחבר לקרקע דינו כקרקע
- סימן קצד - גוי שמכר קרקע לישראל וקבל כסף ולא כתב שטר
- סימן קצה - דין קניית קרקע או מטלטלין בחליפין
- סימן קצו - דין קניית עבד כנעני
- סימן קצז - דין קניית בהמה גסה ודקה
- סימן קצח - דין קניית מטלטלין איזה במשיכה ואיזה במסירה, ומה דינו במעות שבידו,
- סימן קצט - יש דרכים שמעות קונות, ויש זמן שמעות קונות
- סימן ר - דין קניית מטלטלין על ידי חצרו, וכיצד קונה כליו
- סימן רא - דין רשם על החבית, והתוקע כפו לחברו
- סימן רב - דין קניית מטלטלין אגב קרקע, או עבדים וקרקע, או עבד ומטלטלין, או בהמה ...
- סימן רג - כל מטלטלין נקנין בחליפין, ומטבע אין נקנה בחליפין
- סימן רד - אימתי מקבל החוזר בו "מי שפרע", ומתי נקרא "מחסר אמנה"
- סימן רה - דין מוכר מחמת אנס, ומסר מודעא ובטלה
- סימן רו - דין כשאמכר אמכר לך במאה ומכר לאחר ביותר, או שאמר: אמכרנה לך כמו שישומו ...
- סימן רז - המוכר נכסיו על תנאי, ודיני אסמכתא, והמחייב עצמו בדבר שאינו

חיב בן,

- סימן רח - מקח שנעשה בצד אסור
- סימן רט - המקנה דבר שאינו מסים או שלא בא לעולם
- סימן רי - המקנה לעובר שלו או לעובר אחר
- סימן ריא - דין דבר שלא ברשותו, והכותב נכסיו לבניו לאחר מותו
- סימן ריב - דין מקנה דירת בית או חצרו, או מקדיש דבר שלא בא לעולם
- סימן ריג - פרות כורת ופרות שובך באיזה ענין קנה
- סימן ריד - המוכר בית סתם מה נמכר עמו
- סימן רטו - המוכר חצר ובית הבד ומרחץ ועיר, מה מכר בכלל
- סימן רטז - המוכר שדה ואמר: חוץ מדקל פלוני או חוץ מהאילנות, או קרקע לזה ואילנות לזה, ...

- סימן ריז - המוכר בתוך שדהו אמת השלחים או דרך יחיד או דרך רבים או

מקום לעשות קבורה,

- סימן ריח - המוכר בית כור עפר ויש בו סלעים ובקעים
- סימן ריט - כיצד מסימין המצרים, ואם לא סים אותם
- סימן רכ - המוכר את הספינה וקרון וצמד בקר ופרה וחמור ושפתה
- סימן רכא - מוכר שאמר במאתים ולוקח אומר במנה
- סימן רכב - שנים חלוקים על המקח, ושאר טענות שבין המוכר והלוקח
- סימן רכג - המחליף פרה בחמור וילדה, או מי שיש לו שני עבדים או שני שדות
- סימן רכד - המחליף פרה בחמור, או שקנה ונמצא נקב בבית הכוסות
- סימן רכה - אם קבל עליו כל אנס שארע, או התנה בפרוש שלא יהיה עליו

אחריות

- סימן רכו - המוכר שדה שלא באחריות, או יצא עליו קול ערעור

הלכות אונאה ומקח טעות

- סימן רכז - עד כמה הוה מחילה או חזרת האונאה, ושליח שטעה ואחים

שחלקו וטעו,

- סימן רכח - אסור להונות בדברים ולגנב דעת הבריות ולרמות במקח וממכר
- סימן רכט - המוכר לחברו חטים או שעורים או פרות, כמה פסלת צריך לקבל

הלוקח,

- סימן רל - המוכר לחברו מרתף של יין, והלוקח יין והחמיץ
- סימן רלא - שלא לרמות במדה ובמשקל, וכיצד יעשה אותם וכיצד ישקל,

וחיבין להעמיד ממנים ...

- סימן רלב - המוכר דבר במדה ובמשקל וטעה, או שטעה במנין המעות, ומוכר

דבר ונמצא בו מום,

- סימן רלג - המוכר מין ונמצא מין אחר, או רע ונמצא יפה
- סימן רלד - המוכר דבר אסור ואכלו הלוקח
- סימן רלה - קטן וחרש ושוטה ושכור מתי מוכר מטלטלין, והקונה בשבת וביום

טוב,

- סימן רלו - גוי שאנס קרקע מישראל או בעלילות דברים
- סימן רלז - המחזיר אחר דבר לקנותו וקדם אחר וקנאו

- סימן רלח - כותבין שטר למוכר ולא ללוקח
- סימן רלט - מי שבא ואמר : אבד שטר קניתי, כיצד כותבין לו שטר אחר
- סימן רמ - שני שטרי מכר היוצאים על שדה אחת מזמן אחד

הלכות מתנה

- סימן רמא - המתנה במה תתקיים וכן המחילה, והנותן דבר שאינו מסים
- סימן רמב - דין מתנה באנס ומסירת מודעה ומתנה טמירתא
- סימן רמג - דין המזכה לחברו על ידי אחר ורוצה הנותן או המקבל לחזר בו
- סימן רמד - האומר לשנים לכתב שטר מתנה לפלוני
- סימן רמה - הכותב : נתתי שדה פלוני לפלוני, והאומר : נתתי שדה פלוני לפלוני, והוא אומר : ...

- סימן רמו - השומע שמת בנו וכתב נכסיו לאחר
- סימן רמז - השולח חפצים לבני ביתו ולא פרש היאך יחלקום
- סימן רמח - הנותן מתנה לחברו, ואמר לה : ואחריך לפלוני
- סימן רמט - הנותן מתנה וחוזר בו, או הנותן לעבד ואשה

הלכות מתנת שכיב מרע

- סימן רנ - דין מתנת שכיב מרע במקצת או בכלה, בלא קנין ובקנין
- סימן רנא - דין מתנת שכיב מרע או בריא
- סימן רנב - מתנת שכיב מרע מוציאין ממנו למזון האשה והבנות
- סימן רנג - איזה לשון מועיל לשכיב מרע, ואמר : תנו מנה לפלוני ומאתים לפלוני ושלוש מאות ...
- סימן רנד - שכיב מרע שבקש שיעשו קנין במתנות
- סימן רנה - שכיב מרע שאמר : יש לי מנה ביד פלוני, או של פלוני בידי
- סימן רנו - גר שנתן מתנת שכיב מרע או ששחרר עבדו
- סימן רנז - הכותב נכסיו לבנו או לאחר מהיום ולאחר מותו, ומתנת בריא שכתבו בה מהיום ...
- סימן רנח - מתנה שכתוב בה "לאחר מיתה" אם יש בו זמן

הלכות אבידה ומציאה

- סימן רנט - השבת אבידה, מאיזה מקום חייב להשיבה
- סימן רס - המוצא דבר שמוכח שהנח שם
- סימן רסא - דין המוצא במקום שנכר שאינה אבדה
- סימן רסב - על איזה דבר חייב להכריז ואיזה דבר הוא של מוצאו
- סימן רסג - המוצא אבדה שמתביש להשיבה

- סימן רסד - אבדתו קדמת לכל אדם, אבדת רבו ואבדת אביו של מי קדמת
- סימן רסה - אין לטל שכר על האבדה
- סימן רסו - דין אבדת עוברי עברה
- סימן רסז - כיצד מכריז, וכיצד מטפל בה בעודה בידו
- סימן רסח - דין קניה בחצרו ובארבע אמותיו
- סימן רסט - המגביה מציאה לחברו, ואם הגביהו חרש ופקח
- סימן ער - מציאת חרש שוטה וקטן, ובנו ובתו, ועבדו ושפחתו, ואשתו ופועלו
- סימן רעא - מציאת בהמה ושטר חוב ושובר וגט אשה

הלכות פריקה וטעינה ודין הולכי דרכים

- סימן ערב - דין בהמות או ספינות שפגעו זה בזה

הלכות הפקר ונכסי הגר

- סימן רעג - דין הזוכה מן ההפקר, והפקר כיצד וכמה
- סימן עדר - עוד יש איזה דברים של חברו שמתרים אף על פי שאינם הפקר
- סימן ערה - דין הזוכה בנכסי גר שנתגיר ומת בלא יורשין

הלכות נחלות

- סימן רעו - סדר נחלות כיצד הוא
- סימן רעז - הבכור נוטל פי שנים, ואיזה הוא בכור לנחלה וספק בכור
- סימן רעח - אין הבכור נוטל פי שנים לא במלוה ולא בשבת, ואם מכר חלק

בכורה

- סימן רעט - דין האומר: זה בני או אחי או עבדי, וחזר ואמר אפכא
- סימן רפ - אמר אחד: זה אחינו, או שבא אחד ואמר: אני אחיך
- סימן רפא - המעביר נכסיו מבניו לתנם לאחד
- סימן רפב - שלא להעביר נחלה ממי שראוי לירש
- סימן רפג - דין ירשת גוי, וגר, וישראל משמד
- סימן רפד - אין צריך עדות ליורש שהוא קרוב וצריך עדות שמת
- סימן רפה - שבוי שברח והיוצא לדעת, מה יעשו בנכסים
- סימן רפו - יתומים גדולים וקטנים היאך נזונים מנכסיהם
- סימן רפז - מי שמת והניח בנים גדולים וקטנים
- סימן רפח - היאך שמין מה שעל בניהם ובנותיהם כשח ולקים
- סימן רפט - אחים גדולים וקטנים ורוצים לחלק

הלכות אפוטרופוס

- סימן רצ - דין אפוטרופוס, מי ימנו, וכיצד יתנהג, וכל משפטיו

הלכות פקדון

- סימן רצא - דין שומר חנם, מאימתי מתחייב בשמירה, וכיצד היא השמירה
- סימן רצב - שלא לשלח יד בפקדון, ואם שלח בו יד
- סימן רצג - מתי ניתן הפקדון לתבע, ואם יכול להחזירו (בכל מקום)
- סימן רצד - הכופר בפקדון או שטוען נגנב
- סימן רצה - שלם הנפקד, כיצד משביעין אותו
- סימן רצו - המפקיד בעדים, וטוען הנפקד: נגנבה או: להד"מ
- סימן רצז - הכופר בפקדון אפלו נותן המפקיד סימן
- סימן רחצ - נפקד אומר: איני יודע כמה אני חייב, והמפקיד טוען ברי
- סימן רצט - שנים שהפקידו ביד אחד ואחד מהם בא לתבע
- סימן ש - שנים שהפקידו, אחד מאה ואחד מאתים, וכל אחד תובע מאתים
- סימן שא - דין השומרים בעבדים וקרקעות ובהקדשות ובשל עניים
- סימן שב - דיני שומרים אחד האיש ואחד האשה

הלכות שומר שכר

- סימן שג - שומר שכר, באיזה דבר חייב או פטור, ומאימתי מתחייב
- סימן שד - המעביר חבית ממקום למקום ונשבר, מתי חייב
- סימן שה - שומר שכופר או שטוען נאנס או נגנב

הלכות אומנים

- סימן שו - האמנים שומרי שכר, ואם קלקלו, וטבח שנבל

הלכות שוכר

- סימן שז - דיני השוכר וחיובו ופטורו, ואם השאיל או השכיר
- סימן שח - השוכר בהמה לרכב עליה, כמה יטען עליה
- סימן שט - השוכר את הבהמה לילך למקום ידוע והוליכה למקום אחר
- סימן שי - השוכר את החמור ונסתמא או מת או נשבר
- סימן שיא - השוכר את הספינה ופרקה בחצי הדרך או טבעה בחצי הדרך

- סימן שיב - המשכיר בית לחברו לזמן קצוב או סתם
- סימן שיג - המשכיר בית לחברו בבירה גדולה, באיזה מקום רשאי להשתמש
- סימן שיד - מה הדברים שעל המשכיר לעשות או על השוכר
- סימן שטו - דין המשכיר בית על תנאי
- סימן שטז - המשכיר בית לחברו לזמן קצוב ורצה השוכר להשכירו לאחרים
- סימן שיז - אמר השוכר: פרעתי שכר הבית, והמשכיר אומר: לא פרעתי
- סימן שיח - השוכר רחים מחברו ושוב לא נצטרך
- סימן שיט - מי שהטעה חברו עד שהכניס פרותיו לביתו

הלכות חכירות וקבלנות

- סימן שכ - מקבל או חוכר מחברו היאך יתנהגו זה עם זה
- סימן שכא - המקבל בית השלחין ושדה האילן ויבשו
- סימן שכב - המקבל שדה מחברו ואכלה חגב או נשדפה
- סימן שכג - המקבל שדה מחברו ולקתה בעמריה
- סימן שכד - המקבל שדה לזרעה מין ידוע ובא לשנותה
- סימן שכה - המקבל שדה מחברו אם רשאי לזרעה פשתן
- סימן שכו - המקבל שדה לזרעה שומשמיין וזרעה חטין
- סימן שכז - דין מקבל שבא להסתלק ועדין לא נגמרו ה זרעים
- סימן שכח - דין מקבל שרוצה להסתלק מפני רעת השדה
- סימן שכט - המקבל שדה לזמן ומת והניח בן
- סימן של - המקבל שדה לטע כמה אילנות

הלכות שכירות פועלים

- סימן שלא - השוכר פועלים ינהג עמהם כמנהג המדינה
- סימן שלב - דין האומר לשלוחו: צא ושכר לי פועלים, ושכרן יותר ממה שאמר

לו

- סימן שלג - השוכר את הפועל ובא הפועל לחזר קדם שהתחיל או אחר כן
- סימן שלד - השוכר את הפועל להשקות השדה, והשוכר מלמד וחלה בנו
- סימן שלה - השוכר את הפועל למלאכה סתם או למלאכה ידועה
- סימן שלו - השוכר את הפועל לעשות בשלו והראהו בשל חברו
- סימן שלז - דין אכילת פועל בשעת מלאכה, ממה אוכל או מתי אוכל
- סימן שלח - דין אכילת בהמה בשעת מלאכה, ואסור חסימתה
- סימן שלט - לתת שכר אדם בהמה וכלים בזמנו, ומתי זמנו

הלכות שאילה

● סימן שמ - השואל חייב באנס, ובהמה שמתה מחמת מלאכה, ואם שלחה על יד בנו או עבדו,

- סימן שמא - השואל מחברו חפץ סתם או לזמן קצוב
- סימן שמב - אין השואל רשאי להשאיל
- סימן שמג - דין השואל אחר כלות זמן השאילה
- סימן שדמ - טען שמתה מחמת מלאכה או רוצה לשלם או לשבע
- סימן שמה - דין שאל פרה ושכר אחרת
- סימן שמו - דין פטור שאילה בבעלים עם כל דיניו, ובעל בנכסי אשתו
- סימן שמז - דין הזיק שור של שואל לשל משאיל או אפכא

הלכות גניבה

- סימן שמח - אסור גנבה, ומי נקרא גנב, ומאיזה שעה מתחייב
- סימן שמט - דין אשה ועבד וקטן שגנבו
- סימן שנ - גנב חלבו של חברו ואכלו, משלם לו דמי חלבו
- סימן שנא - דין הגונב כיס בשבת
- סימן שנב - הפקיד לשנים, וטענו נגנב, והודה האחד ועל השני באו עדים, בין שניהם משלמים ...

- סימן שנג - נשתנה הגנבה ביד הגנב או שנתיאשו בעליה ממנה
- סימן שנד - השביחה הגנבה ביד הגנב
- סימן שנה - גנב שהחזיר הגנבה שלא מדעת הבעלים
- סימן שנו - אסור לקנות שום דבר מהגנב, והקונה מגנב מפרסם או אינו

מפרסם

- סימן שנוז - המכיר כליו וספריו ויצא לו שם גנבה בעיר
- סימן שנח - דברים האסורים לקנות מהרועים ומשומרי פרות ומבעלי אמנות

הלכות גזילה

- סימן שנט - אסור גזלה אפלו על מנת להחזיר, ומה נקרא גזלה, ואסור לא תחמד ולא תתאוה,
- סימן שס - מצוה על הגזלן להשיב הגזלה, ואם אין בה שוה פרוטה או נשתנית
- סימן שסא - דין יאוש, ואם יש עמו שנוי השם או שנוי רשות
- סימן שסב - השביחה הגזלה ביד הגזלן ממילא
- סימן שסג - הגוזל בהמה ועבדים והזקינו, והדר בחצר חברו שלא מדעתו
- סימן שסד - הנכנס בבית פלוני והוציא כלים או חטף מידו זהובים
- סימן שסה - הגוזל ואינו יודע ממי גזל
- סימן שסו - גזלן שבא לעשות תשובה אם מקבלין ממנו
- סימן שסז - גזלן שבא להחזיר את הגזלה, והגוזל את אביו, או את הגר
- סימן שסח - דין המציל או הקונה מלסטים ישראל או גוי
- סימן שסט - אסור לקנות מגזלן ולסטים ולהנות מממונם, ודינא דמלכותא

כיצד

- סימן שע - דברים שהם גזל מדבריהם, כגון מפריתי יונים והמשחקים בקביא
- סימן שעא - קרקע אינה נגזלת אפלו נתיאשו הבעלים
- סימן שעב - גזלן שהפסיד השדה ואכל פרות כיצד גובה אותם הנגזל
- סימן שעג - דין מכרה הגזלן והשבית הלוקח, מה דינו של לוקח עם הגזלן
- סימן שעד - מכרה הגזלן וחזר וקנאה מהנגזל או נתנה לו במתנה
- סימן שעז - היורד לשדה חברו או לתוך חרבתו ונטעו או בנאו
- סימן שעו - דין המסיג גבול רעהו
- סימן שעז - מי שדרך הרבים עובר בתוך שדהו

הלכות נזיקין

- סימן שעח - אסור להזיק ממון חברו ולא לגרם שום הזק
- סימן שעט - דין זה בא בחביתו וזה בא בקורתו ונשבר החבית
- סימן שפ - האומר לחברו: קרע כסותי או של חברי, או רודף או נרדף ששברו

כלים

- סימן שפא - דין חמשה שישבו על ספסל אחד
- סימן שפב - הקוצץ אילן של חברו, והמונע חברו מלעשות מצוה
- סימן שפג - דין אדם המזיק לבהמת חברו
- סימן שפד - דין אדם המזיק שלא בגופו
- סימן שפה - דין הזק שאינו נכר כגון מנסך יינו של חברו
- סימן שפו - חלוק שבין גרמא בנזקין לדינא דגרמי, והזורק כלי מראש הגג
- סימן שפז - שמין השברים לנזק ומשלם לו עליהם

הלכות מאבד ממון חבירו בידיים ומוסר ומלשין

- סימן שפח - דין נזק נשבע ונוטל

הלכות נזקי ממון

- סימן שפט - דין ממון האדם שהזיק, וחלוק שבין תם למועד, ובאיזה מקום חייב קרו ושן ורגל,
- סימן שצ - נזקי רגל ותולדותיו, ודיני צרורות, וכלב ותרגול שקפצו
- סימן שצא - שן, באיזה מקום ובאיזו אכילה משלם מה שהזיקה או מה שנהנית
- סימן שצב - דין כלב שנטל חררה ואכל חררה והדליק הגדיש
- סימן שצג - הכניס פרותיו לחצר חברו שלא ברשות והזק בהן בעל החצר
- סימן שצד - בהמה שנפלה לגנה והזיקה, וכיצד משערין ההזק

- סימן שצה - המשסה את הכלב בחברו או בעצמו
- סימן שצו - כיצד שמירת תם ומועד, או מסרן לשומר חנם או לשומר שכר
- סימן שצז - מי שבהמתו רגילה לכנס לתוך שדה חברו, ובהמת הקצבים

שמזקת

- סימן שצח - הכניס שורו לחצר חברו שלא ברשות, או נתן לו רשות להכניסו
- סימן שצט - פרה שהזיקה, גובה מולדה, ושור שנגח פרה מעברת כיצד שמין

אותה

- סימן ת - שור שהיה רודף אחר חברו, או שנים רודפים או שנים נרדפים
- סימן תא - שור שנגח וחזר ונגח, ואם תפס נזק וחזר ונגח
- סימן תב - שני שורים שחבלו זה בזה והם תמים או מועדים
- סימן תג - שמין השברים לנזק, ואם פחתו או הותירו
- סימן תד - שור שחבל בשור או השביח או פגם
- סימן תה - שור שחבל באדם, או שנגח אשה או שפחה
- סימן תו - שור של גוי, או של הפקר, או של חרש שוטה וקטן
- סימן תז - שור שנגח ומכרו מזיק או נזק
- סימן תח - אין דנין דיני נזיקין אלא בעדות ברורה
- סימן תט - אין מגדלים בהמה דקה בישוב, וחזיר וכלב רע בכל מקום
- סימן תי - בור באיזה מקום חיובו וכמה שעורו, וכל משפטי בור
- סימן תיא - תולדות הבור כגון אבנו סכינו ומשאו שהזיקו
- סימן תיב - המניח הכד ברשות הרבים ונתקל בו אחר, או טען כד ונתקל

ונשבר, והשופך מים ...

- סימן תיג - דין הקדרים שהולכין זה אחר זה ונתקלו ונפלו
- סימן תיד - אימתי אדם רשאי להוציא זבלים לרשות הרבים
- סימן תטו - הגודר גדרו בקוצים והזק בהם, והמצניע קוצים בכתל חברו
- סימן תטז - הכתל והאילן שהיו רעועים ונפלו והזיקו
- סימן תיז - כל דבר המזיק אין מוציאין אותו לרשות הרבים
- סימן תיח - נזקי האש פטורו וחיובו, וטמון באש וכל דיניו
- סימן תיט - כיצד נפרעים לנזקים מהמזיק ומיורשיו

הלכות חובל בחבירו

- סימן תכ - החובל בחברו חיב בחמשה דברים, וכיצד משערין אותם, והמביש בדברים תלמיד ...

- סימן תכא - המביש חברו שלא בכונה, והחובל בחברו שלא בכונה
- סימן תכב - צריך החובל לפיס הנחבל שימחל לו
- סימן תכג - נגף אשה ויצאו ילדיה, וכיצד שמין דמי ולדות
- סימן תכד - החובל באביו ואמו, או החובל בבניו, או החובל בחברו בשבת
- סימן תכה - חיבי מיתות בית דין, היאך דנים אותם בזמן הזה

הלכות שמירת נפש

• סימן תכו - חיב אדם להציל את חברו בין בגופו בין בממונו

הלכות דיינים

סימן א - מנוי השופטים בארץ ובחוצה לארץ

סימן ב - בית דין מכין ועונשין לצרף שעה

סימן ג - בכמה דינים דנין

סימן ד - כיצד אדם עושה דין לעצמו

סימן ה - באיזה יום דנין ובאיזה זמן ביום

סימן ו - על כמה דנין

סימן ז - מי ראוי לדון, והפסולים מחמת שנאה
וקרבה

סימן ח - שלא למנות דין שאינו הגון, וגדל שכר הדין
וענשו

סימן ט - שלא לקח שחד, והתרת שכר בטלה

סימן י - להיות מתון בדין, ושימלך בגדול ממנו

סימן יא - כיצד מזמינים לדין ועל פי מי

סימן יב - דין שבאו לפניו רך וקשה, וכל דיני פשרה

סימן יג - כיצד בוררים הדינים כשאין בעלי דינין
מסכימין יחד

סימן יג - אם אחד מבעלי דינין אומר: נלך לבית דין הגדול, ודין האומר: מאיזה טעם דנתוני

סימן טו - איזה דין דנין תחלה, ודין דין מרמה

סימן טז - כמה זמן נותנין להביא ראיה, ודין הטלת חרם

סימן יז - להשוות הבעלי דינין בכל דבר

סימן יח - כיצד נושאים ונותנים בדבר, ושהולכין אחר הרב

סימן יט - כיצד נותנים הפסק, וסדר כתיבתו

סימן כ - עד מתי יכול להביא ראיה לסתר הדין

סימן כא - מי שקבל עליו להשלים הדין ליום ידוע, ונאנס

סימן כב - מי שקבל עליו קרוב ופסול, ודין שבועה והפוכה

סימן כג - עד מתי נאמן הדין לומר לזה זכיתי

סימן כד - שנזקקין לתובע תחלה

סימן כה - דין שטעה, מתי חוזר ומתי משלם

קיצור כללי דיני תפיסה מלקט מפסקים ראשונים
ואחרונים וקצת מחודשים

סימן כו - שלא לדון בדיני גויים

סימן כז - שלא לקלל דין או שום אחד מישראל

הלכות עדות

סימן כח - כיצד מאימין העדים, ואין מקבלין עדות
שלא בפני בעל דין

סימן כט - שלא יוכלו העדים לחזר

סימן ל - אין עדי ממונות צריכין דרישה וחקירה,
וצריך להיות עדות שלם

סימן לא - דין הרבה כתי עדיות

סימן לב - המודה בפני עדים, (שיאמרו דברים
כהיתן, ואם) אומר: משטה אני בך

סימן לג - פסולי עדות מחמת קרבה, ואשה ועבד

סימן לד - עדים הפסולים מחמת עברה

סימן לה - פסול סומא וחרש, שוטה וקטן

סימן לו - רבים שהעידו, ונמצא אחד מהם קרוב או פסול

סימן לז - הפסולים מחמת הנאה

סימן לח - קצת דיני הזמה

הלכות הלוואה

סימן לט - כותבין שטר ללוה בלא מלוה, ועל איזה
הודאה כותבין

סימן מ - דין המחייב עצמו לחברו

סימן מא - דין (מי) שנמחק או אבד שטר חובו

סימן מב - שכותבין השטר בכל לשון, ודין אם אין
המטבע מפרש בו

סימן מג - שצריך לכתב זמן בשטר, וכל דיני האחור
והקדימה בפרטות

סימן מד - דין חזרת השטר בשיטה אחרונה, וכיצד
מקימים המחק והתלויים

סימן מה - שהעדים צריכים לקרות מקדם שטר,
ודין שטר הבא על הניר ועדיו על המחק,

סימן מו - העדים שאמרו: קטנים או פסולים היינו,
או שטר אמנה היה, וכל דין קיום שטרות,

סימן מז - מי שטען אמנה הוא או פרוע

סימן מח - שכותבין טפסי שטרות

סימן מט - שיכירו העדים שם הלוה והמלוה, ודין
טעות השמות והסכום

סימן נ - שטר שכתוב בו: לויתי ממך מנה

סימן נא - שטר שאין בו אלא עד אחד, או אחד מהם
פסול

סימן נב - שטר שיש בו רבית או קרוע

סימן נג - שלא לשנות השטר

סימן נד - דין אסמכתא, ואם כותבין שובר, וכיצד
כותבין אותו (ודין פרעון על ידי שובר),

סימן נה - דין מי שפרע מקצת חובו והשליש שטרן

סימן נו - דין שלישות

סימן נז - דין שאסור להשהות שטר פרוע

סימן נח - מי שהוציא שטר חוב על חברו, (וטענת סטראי)

סימן נט - שטר מקים והלוה טוען פרוע (והמלוה אומר: איני יודע)

סימן ס - דין שעבוד מטלטלי אגב מקרקעי, ודין שעבוד דבר שלא בא לעולם

סימן סא - כמה דינים מענין שטרות

סימן סב - דין אשה הנושאת ונותנת בתוך הבית

סימן סג - מי שהועד עליו שמחזר אחר זיוף

סימן סד - נפקד שרצה לעכב בחובו שטרות הפקדון

סימן סה - דין שטרות שנמצאו, ודין שובר שנמצא
ביד שלישי

סימן סו - דין מכירת שטרות ואונאתן

סימן סז - דין שמטה ופרוזבול

סימן סח - דין שטרות העשויות בערכאות של גויים

סימן סט - דין הוציא עליו כתב ידו מקים או בלתי מקים, ודין טענת פרעתי ומודה מקצת,

---

סימן ע - דין מלוה על פה, ואם אמר לה: אל תפרעני אלא בעדים

סימן עא - לוח שהאמין למלוה בעל פה, למה מועיל נאמנות

סימן עב - המלוה על המשכון, והרבה דני משכונות

סימן עג - כמה זמן סתם הלואה, וכמה פרטי דיני
הלואה

סימן עד - באיזה מקום נתנה מלוה לפרע, וסדר
הפרעון

הלכות טוען ונטען

סימן עה - אם המלוה והלוה צריכין לברר הטענות, וכל דיני המחויב שבועה מן התורה או מדרבנן ומי שאינו יכול לשבע, וכל שטוען התובע והנתבע ברי ושמא

סימן עו - אחד שלוח משנים בעל פה מזה מאה ומזה מאתים, וכל אחד תובע מאתים

סימן עז - דין שנים שלוו מאחד, ודין שתפין שלוח אחד לבדו

סימן עח - הטוען שפרע תוך הזמן

סימן עט - דין האומר: לא לויתי, והחלוק שבין צא
תן לו או חיב אתה לתן לו

סימן פ - באיזו ענין טוען וחוזר וטוען

סימן פא - אם הודה מעצמו, מתי יכול לומר: משטה
אני בך

סימן פב - דין שטר (שאינו מקים, או מקים, שהלוה
טוען:) אמנה (או) פרוע או רבית, ודין תנאי השטר
והשבועה

סימן פג - דין מלוה שהודה בשטר שהוא מזיף

סימן פד - הפוגם או פוחת שטרו, או עד אחד מעיד
שהוא פרוע

סימן פה - הוציא שטר חוב והלה טוען שמכר לו
שדהו

סימן פו - ראובן נושה בשמעון ושמעון בלוי, מוציאין
מלוי ונותנין לראובן

סימן פז - דיני שבועת הסת ושבועה דאוריתא

סימן פח - דיני כפירה והודאה, ושתהא ממין
הטענה

סימן פט - שהשכיר נשבע ונוטל

סימן צ - הנזקין נשבעין ונוטלין, (כגון הנגזל
והנחבל), ודין המביא כלים מבית בעל הבית והוא
אומר: שאולים הם

סימן צא - חנוני נשבע ונוטל, ודין פנקסים

סימן צב - דין החשוד על השבועה

סימן צג - דין שבועת ספק ושבועת השתפין

סימן צד - דין גלגול שבועה

סימן צה - דין איזו שבועה נשבעין על קרקעות, ודין
הקדש בזמן הזה

סימן צו - חרש שוטה וקטן איזה שבועה נשבעים,
וגם אשת איש

הלכות גבית מלוה

סימן צז - להלוות לעני ושלא לנגשו, (ושלא לחבל כלי אכל נפש ואלמנה), והשבת העבוט, ודין הסדור

סימן צח - סדר גבית החוב, והמבקש זמן לפסל שטר, ואם לא בא בזמנו

סימן צט - כיצד משביעין ללוה אם יש לו, ומחרימים מי שיודע לו נכסים, ואם הוא כשר או רמאי, ואם נתן שלו במתנה

סימן ק - המבקש זמן לפרעון, כמה זמן נותנים לו, ואם לא בא בזמנו, והמסרב צווי בית דין,

---

סימן קא - מגבין לבעל חוב מעות או מטלטלין, ואם תלה מעותיו בגוי, ואם יש עליו חובות לגויים

סימן קב - מאיזה קרקע מגבין החוב לבעל החוב

סימן קג - שמין קרקע של לוח, ואם טעו בשומא, (ושומא הדרה לעולם)

סימן קד - דין בעל חוב מאחר שקדם וגבה מקרקעי
או מטלטלי, (ומלוה על פה מקדמת קודמת למלוה
בשטר)

סימן קה - דין התופס לבעל חוב במקום שחב
לאחרים, (ונפקד שתפס הפקדון בשביל הבעל חוב)

סימן קו - דין הבא לפרע שלא בפני בעל חובו

הלכות גביית חוב מהיתומים

סימן קז - כופין את היתומים לפרע חוב אביהם

סימן קח - באיזה ענין נפרע מלוח מיורשיו, ואיזה שבועה אדם מוריש לבניו

סימן קט - מכריזין על נכסי יתומים

סימן קי - אין נזקקין לנכסי קטן

הלכות גביית חוב מנכסים משועבדים

סימן קיא - דין מלוח בשטר גובה ממשעבדי, והמלוח על פה

סימן קיב - אין בעל חוב טורף (מהמשעבדים) ממה
שקנה

סימן קיג - אין בעל חוב טורף ממטלטלים
המשעבדים

סימן קיד - דין בעל חוב עם הלוקח אם יכול לדחותו
אצל הלוה

סימן קטו - דין הפרות והשבח בטורף מלוקח
ויתומים

סימן קטז - כיצד כותבין לו הטרפא

הלכות אפותיקי

סימן קיז - דין העושה שדהו או עבדו אפותיקי

סימן קיח - הכותב ללוקח שני: דין ודברים אין לי עמד

סימן קיט - המוכר כל שדותיו, ולוה שהתנה שיגבה מן העדית

סימן קכ - הזורק חובו סתם, או בתורת גיטין, וזרקו
ונאבד

הלכות העושה שליח לגבות חובו

סימן קכא - השולח חובו על ידי שליח

הלכות הרשאה

סימן קכב - אם מת המלוה או שבטל השליחות או
ההרשאה

סימן קכג - הרשאה, על מה נכתבת וכיצד נכתבת

סימן קכד - נתבע, אם יכול לעשות מרשה

סימן קכה - השולח חובו או פקדונו על ידי שליח

סימן קכו - הפורע חובו במעמד שלשתן

סימן קכז - דין איש שלוח מאשתו וגרשה, או מעבדו
ושחררו, והלוה מן הגר

סימן קכח - דין הפורע חוב של חברו או שמשכנו
בשביל חברו

הלכות ערב

סימן קכט - דין הערב בשטר ועל פה, ומתי נפרעין
מן הערב

סימן קל - דין ערב שפרע למלוה כיצד נפרע מן הלוה

סימן קלא - מי שחזר בו אחר שנתרצה להיות ערב

סימן קלב - עבד ואשה וקטן שערבו, ושנים שנעשו ערבים בשביל אחד, ואחד בשביל שנים,

---

הלכות חזקת מטלטלין

סימן קלג - מי שמחזק במטלטלין הידועים לאחר

סימן קלד - אמן שטוען בדבר שהוא אמן שקנאו
מבעליו

סימן קלה - דין המחזיק בבעלי חיים כגון בהמה
ועבד

סימן קלו - מי שנתחלפו כליו בבית האבל והמשתה

סימן קלז - מי שלקט פרותיו של חברו

סימן קלח - דין שנים אוחזין בטלית וחלוקים עליו

סימן קלט - דין שנים חלוקין בדבר, ואם בא שלישי
וחטפה

הלכות חזקת קרקעות

סימן קמ - דין החזיק בקרקע של חברו, ודין חזקת
הבתים והחניות

סימן קמא - דין חזקת שדה הלבן והאילן

סימן קמב - דין סיוע המערער למחזיק בחזקתו, ואם
היה הסיוע בטעות

סימן קמג - דין המחזיק שלא בפני המערער והוא
במדינה אחרת או ברח

סימן קמד - שנים שהחזיקו בשדה אחת, זה אכלה
וזה אכלה

סימן קמה - הביא המחזיק עדים ולא כונו עדותם
בשנים

סימן קמו - מחאה מבטל החזקה, ובאיזה לשון ובמה
ומתי

סימן קמז - המערער על השדה והוא עד או דין

סימן קמח - מי שאבדה לו דרך שדהו

סימן קמט - אלו שאין להם חזקה: השתפין, והאריסין, והאפוטרופסים, הגזלנין, והאחין, וחרש שוטה וקטן

סימן קנ - מי שירד לתוך שדה בתורת משכון וחזר ועשה שטר מכירה

סימן קנא - דין אלו שאין אכילתן ראייה

סימן קנב - דין אלו שאין להם חזקה, מתי יש להם חזקה

הלכות נזקי שכנים

סימן קנג - דין הוצאת זיז ומרזב והעמדת סלם ונעיצת קורות

סימן קנד - חזקת חלונות ופתחים, וכמה צריך להתרחק מהן

סימן קנה - דין הרחקת נזיקין

סימן קנו - דין מי שירד לאמנותו של חברו, ומי שמביא סחורה לעיר אחרת

הלכות שותפים בקרקע

סימן קנז - שנים שהן שתפים בחצר ובאים לידי חלקה, כיצד יבנו הכתל

סימן קנח - חלקו גנה או בקעה, כיצד עושים הגדר

סימן קנט - הזק ראייה שמגג לגג, וכיצד יסירוהו

סימן קס - גג הסמוך לחצר, ושתי חצרות אחת
גבוהה מחברתה

סימן קסא - דברים שבני החצר כופין זה את זה

סימן קסב - דברים שבני מבוי כופין זה את זה

סימן קסג - דברים שבני העיר כופין זה את זה

סימן קסד - בית ועליה של שנים, ומה יש על כל אחד לתקן

סימן קסה - מי שיש לו גנה תחת בד של חברו

סימן קסו - מי שנפל כתלו לגנת חברו

סימן קסז - שתי גנות, אחת גבוהה מחברתה

סימן קסח - שטף נהר את זיתיו, והמוכר זיתיו לעצים

סימן קסט - מי שיש לו בור לפניו מבורו וגנה לפניו
מגנתו

סימן קע - גנות המסתפקות ממעין אחד

הלכות חלוקת שותפות

סימן קעא - איזה דבר שהשתפין כופין זה את זה
לחלק, וכל דיניו

סימן קעב - בית או חצר איך נותנים ארבע אמות,
(ודין הזבל שבחצר ונתינת האכסניא),

סימן קעג - שתפים או אחים שרצו לחלק דבר שאין
בו דין חלקה, וחלקת ספרים, ושאין להם חזקה זה
על זה

סימן קעד - אחים או שתפים או בכור שבאים לחלק

הלכות מצרנות

סימן קעה - אחין שרצו לחלק, וכל דיני דבר מצרא

הלכות שותפים

סימן קעו - השתוף כיצד מתקים וכיצד נוהגין וכיצד
נפרדין, ואם מת אחד מהם,

סימן קעז - שתפים שאחד מהם ירד לאמנות המלך
או חלה

סימן קעח - שתף שבקש מהמוכס שימחל לו

סימן קעט - שתפין אין להם חזקה זה על זה

סימן קפ - שתפים בחצר שנדרו הנאה זה מזה

סימן קפא - שירא שעמד עליהם גיס והציל אחד
מהם

הלכות שלוחין

סימן קפב - כיצד נעשה שליח, או טעה וקנה ביקר,
ואם עבר על דעת משלחו

סימן קפג - עשה שליח לקנות לו חטין וקנה לו
שעורין

סימן קפד - הקונה שדה על שם אחר, ואחר כך אומר
שהוא לעצמו, ודין שליח שקנה לשלשה ביחד

סימן קפה - סרסור שמכר בפחות או ביותר ממה
שאמר לו בעל הבית, ושאר טענות שבינו לבין בעל
הבית

סימן קפו - הלוקח כלים מן האמן למכר

סימן קפז - דין שליח שטוען שארעו לו אנסים

סימן קפח - אין שליחות לגוי ויש שליחות לעבד
ואשה

הלכות מקח וממכר

סימן קפט - דין אין המקח נגמר בדברים

סימן קצ - דין קניית קרקע בכסף

סימן קצא - דין קניית קרקע בשטר

סימן קצב - דין קניית קרקע בחזקה

סימן קצג - המחבר לקרקע דינו כקרקע

סימן קצד - גוי שמכר קרקע לישראל וקבל כסף ולא
כתב שטר

סימן קצה - דין קניית קרקע או מטלטלין בחליפין

סימן קצו - דין קניית עבד כנעני

סימן קצז - דין קנית בהמה גסה ודקה

סימן קצח - דין קנית מטלטלין איזה במשיכה ואיזה
במסירה, ומה דינו במעות שבידו,

סימן קצט - יש דרכים שמעות קונות, ויש זמן
שמעות קונות

סימן ר - דין קנית מטלטלין על ידי חצרו, וכיצד קונה
כליו

סימן רא - דין רשם על החבית, והתוקע כפו לחברו

סימן רב - דין קנית מטלטלין אגב קרקע, או עבדים
וקרקע, או עבד ומטלטלין, או בהמה וכלים שעליה

סימן רג - כל מטלטלין נקנין בחליפין, ומטבע אין
נקנה בחליפין

סימן רד - אימתי מקבל החוזר בו "מי שפרע", ומתי
נקרא "מחסר אמנה"

סימן רה - דין מוכר מחמת אנס, ומסר מודעא ובטלה

סימן רו - דין כשאמכר אמכר לך במאה ומכר לאחר
ביותר, או שאמר: אמכרנה לך כמו שישומו אותו בית
דין

סימן רז - המוכר נכסיו על תנאי, ודיני אסמכתא,
והמחייב עצמו בדבר שאינו חייב בו,

סימן רח - מקח שנעשה בצד אסור

סימן רט - המקנה דבר שאינו מסים או שלא בא
לעולם

סימן רי - המקנה לעובר שלו או לעובר אחר

סימן ריא - דין דבר שלא ברשותו, והכותב נכסיו
לבניו לאחר מותו

סימן ריב - דין מקנה דירת בית או חצרו, או מקדיש
דבר שלא בא לעולם

סימן ריג - פרות כורת ופרות שובך באיזה ענין קנה

סימן ריד - המוכר בית סתם מה נמכר עמו

סימן רטו - המוכר חצר ובית הבד ומרחץ ועיר, מה
מכר בכלל

סימן רטז - המוכר שדה ואמר: חוץ מדקל פלוני או
חוץ מהאילנות, או קרקע לזה ואילנות לזה, (וכיצד
יכתב בשטר מכירה כדי להסתלק מן הערעורים)

סימן ריז - המוכר בתוך שדהו אמת השלחים או דרך
יחיד או דרך רבים או מקום לעשות קבורה,

סימן ריח - המוכר בית כור עפר ויש בו סלעים
ובקעים

סימן ריט - כיצד מסימין המצרים, ואם לא סים
אותם

סימן רכ - המוכר את הספינה וקרון וצמד בקר ופרה
וחמור ושפחה

סימן רכא - מוכר שאמר במאתים ולוקח אומר במנה

סימן רכב - שנים חלוקים על המקח, ושאר טענות
שבין המוכר והלוקח

סימן רכג - המחליף פרה בחמור וילדה, או מי שיש
לו שני עבדים או שני שדות

סימן רכד - המחליף פרה בחמור, או שקנה ונמצא
נקב בבית הכוסות

סימן רכה - אם קבל עליו כל אנס שארע, או התנה
בפרוש שלא יהיה עליו אחריות

סימן רכו - המוכר שדה שלא באחריות, או יצא עליו
קול ערעור

הלכות אונאה ומקח טעות

סימן רכז - עד כמה הוה מחילה או חזרת האונאה,
ושליח שטעה ואחים שחלקו וטעו,

סימן רכח - אסור להונות בדברים ולגנב דעת הבריות
ולרמות במקח וממכר

סימן רכט - המוכר לחברו חטים או שעורים או
פרות, כמה פסלת צריך לקבל הלוקח,

סימן רל - המוכר לחברו מרתף של יין, והלוקח יין
והחמיץ

סימן רלא - שלא לרמות במדה ובמשקל, וכיצד יעשה אותם וכיצד ישקל, וחיבין להעמיד ממנים על המדות ועל השערים

סימן רלב - המוכר דבר במדה ובמשקל וטעה, או שטעה במנין המעות, ומוכר דבר ונמצא בו מום,

---

סימן רלג - המוכר מין ונמצא מין אחר, או רע ונמצא יפה

סימן רלד - המוכר דבר אסור ואכלו הלוקח

סימן רלה - קטן וחרש ושוטה ושכור מתי מוכר
מטלטלין, והקונה בשבת וביום טוב,

סימן רלו - גוי שאנס קרקע מישראל או בעלילות
דברים

סימן רלז - המחזיר אחר דבר לקנותו וקדם אחר
וקנאו

סימן רלח - כותבין שטר למוכר ולא ללוקח

סימן רלט - מי שבא ואמר: אבד שטר קניתי, כיצד
כותבין לו שטר אחר

סימן רמ - שני שטרי מכר היוצאים על שדה אחת
מזמן אחד

הלכות מתנה

סימן רמא - המתנה במה תתקיים וכן המחילה,
והנותן דבר שאינו מסים

סימן רמב - דין מתנה באנס ומסירת מודעה ומתנה
טמירתא

סימן רמג - דין המזכה לחברו על ידי אחר ורוצה
הנותן או המקבל לחזר בו

סימן רמד - האומר לשנים לכתב שטר מתנה לפלוני

סימן רמה - הכותב: נתתי שדה פלוני לפלוני,
והאומר: נתתי שדה פלוני לפלוני, והוא אומר: לא
נתת לי

סימן רמו - השומע שמת בנו וכתב נכסיו לאחר

סימן רמז - השולח חפצים לבני ביתו ולא פרש היאך
יחלקום

סימן רמח - הנותן מתנה לחברו, ואמר לה: ואחריך
לפלוני

סימן רמט - הנותן מתנה וחוזר בו, או הנותן לעבד
ואשה

הלכות מתנת שכיב מרע

סימן רנ - דין מתנת שכיב מרע במקצת או בכלה,
בלא קניין ובקניין

סימן רנא - דין מתנת שכיב מרע או בריא

סימן רנב - מתנת שכיב מרע מוציאין ממנו למזון
האשה והבנות

סימן רנג - איזה לשון מועיל לשכיב מרע, ואמר: תנו
מנה לפלוני ומאתים לפלוני ושלש מאות לפלוני

סימן רנד - שכיב מרע שבקש שיעשו קנין במתנות

סימן רנה - שכיב מרע שאמר: יש לי מנה ביד פלוני,
או של פלוני בידי

סימן רנו - גר שנתן מתנת שכיב מרע או ששחרר
עבדו

סימן רנז - הכותב נכסיו לבנו או לאחר מהיום ולאחר
מותו, ומתנת בריא שכתבו בה מהיום ולאחר מיתה

סימן רנח - מתנה שכתוב בה "לאחר מיתה" אם יש
בו זמן

הלכות אבידה ומציאה

סימן רנט - השבת אבידה, מאיזה מקום חייב להשיבה

סימן רס - המוצא דבר שמוכח שהנח שם

סימן רסא - דין המוצא במקום שנכר שאינה אבדה

סימן רסב - על איזה דבר חייב להכריז ואיזה דבר הוא של מוצאו

סימן רסג - המוצא אבדה שמתביש להשיבה

סימן רסד - אבדתו קדמת לכל אדם, אבדת רבו
ואבדת אביו של מי קדמת

סימן רסה - אין לטל שכר על האבדה

סימן רסו - דין אבדת עוברי עברה

סימן רסז - כיצד מכריז, וכיצד מטפל בה בעודה בידו

סימן רסח - דין קניה בחצרו ובארבע אמותיו

סימן רסט - המגביה מציאה לחברו, ואם הגביהו
חרש ופקח

סימן ער - מציאת חרש שוטה וקטן, ובנו ובתו, ועבדו
ושפחתו, ואשתו ופועלו

סימן רעא - מציאת בהמה ושטר חוב ושובר וגט
אשה

הלכות פריקה וטעינה ודין הולכי דרכים

סימן ערב - דין בהמות או ספינות שפגעו זה בזה

הלכות הפקר ונכסי הגר

סימן רעג - דין הזוכה מן ההפקר, והפקר כיצד וכמה

סימן עדר - עוד יש איזה דברים של חברו שמתרים
אף על פי שאינם הפקר

סימן ערה - דין הזוכה בנכסי גר שנתגיר ומת בלא
יורשין

הלכות נחלות

סימן רעו - סדר נחלות כיצד הוא

סימן רעז - הבכור נוטל פי שנים, ואיזה הוא בכור
לנחלה וספק בכור

סימן רעח - אין הבכור נוטל פי שנים לא במלוה ולא
בשבח, ואם מכר חלק בכורה

סימן רעט - דין האומר: זה בני או אחי או עבדי, וחזר
ואמר אפכא

סימן רפ - אמר אחד: זה אחינו, או שבא אחד ואמר:
אני אחיך

סימן רפא - המעביר נכסיו מבניו לתנם לאחד

סימן רפב - שלא להעביר נחלה ממי שראוי לירש

סימן רפג - דין ירשת גוי, וגר, וישראל משמד

סימן רפד - אין צריך עדות ליורש שהוא קרוב וצריך
עדות שמת

סימן רפה - שבוי שברח והיוצא לדעת, מה יעשו
בנכסים

סימן רפו - יתומים גדולים וקטנים היאך נזונים
מנכסיהם

סימן רפז - מי שמת והניח בנים גדולים וקטנים

סימן רפח - היאך שמין מה שעל בניהם ובנותיהם
כשח ולקים

סימן רפט - אחים גדולים וקטנים ורוצים לחלק

הלכות אפוטרופוס

סימן רצ - דין אפוטרופוס, מי ימנו, וכיצד יתנהג,
וכל משפטיו

הלכות פקדון

סימן רצא - דין שומר חנם, מאימתי מתחייב בשמירה, וכיצד היא השמירה

סימן רצב - שלא לשלח יד בפקדון, ואם שלח בו יד

סימן רצג - מתי ניתן הפקדון לתבע, ואם יכול להחזירו (בכל מקום)

סימן רצד - הכופר בפקדון או שטוען נגנב

סימן רצה - שלם הנפקד, כיצד משביעין אותו

סימן רצו - המפקיד בעדים, וטוען הנפקד: נגנבה
או: להד"מ

סימן רצז - הכופר בפקדון אפלו נותן המפקיד סימן

סימן רחצ - נפקד אומר: איני יודע כמה אני חייב,
והמפקיד טוען ברי

סימן רצט - שנים שהפקידו ביד אחד ואחד מהם בא
לתבע

סימן ש - שנים שהפקידו, אחד מאה ואחד מאתים,
וכל אחד תובע מאתים

סימן שא - דין השומרים בעבדים וקרקות
ובהקדשות ובשל עניים

סימן שב - דיני שומרים אחד האיש ואחד האשה

הלכות שומר שכר

סימן שג - שומר שכר, באיזה דבר חייב או פטור,
ומאימתי מתחייב

סימן דש - המעביר חבית ממוקם למקום ונשבר,
מתי חיב

סימן שה - שומר שכופר או שטוען נאנס או נגנב

הלכות אומנים

סימן שו - האמנים שומרי שכר, ואם קלקלו, וטבח
שנבל

הלכות שוכר

סימן שז - דיני השוכר וחיובו ופטורו, ואם השאיל
או השכיר

סימן שח - השוכר בהמה לרכב עליה, כמה יטען
עליה

סימן שט - השוכר את הבהמה לילך למקום ידוע
והוליכה למקום אחר

סימן שי - השוכר את החמור ונסתמא או מת או
נשבר

סימן שיא - השוכר את הספינה ופרקה בחצי הדרך
או טבעה בחצי הדרך

סימן שיב - המשכיר בית לחברו לזמן קצוב או סתם

סימן שיג - המשכיר בית לחברו בבירה גדולה,
באיזה מקום רשאי להשתמש

סימן שיד - מה הדברים שעל המשכיר לעשות או על
השוכר

סימן שטו - דין המשכיר בית על תנאי

סימן שטז - המשכיר בית לחברו לזמן קצוב ורצה
השוכר להשכירו לאחרים

סימן שיז - אמר השוכר: פרעתי שכר הבית,
והמשכיר אומר: לא פרעתי

סימן שיח - השוכר רחיס מחברו ושוב לא נצטרך

סימן שיט - מי שהטעה חברו עד שהכניס פרותיו
לביתו

הלכות חכירות וקבלנות

סימן שכ - מקבל או חוכר מחברו היאך יתנהגו זה עם זה

סימן שכא - המקבל בית השלחין ושדה האילן ויבשו

סימן שכב - המקבל שדה מחברו ואכלה חגב או נשדפה

סימן שכג - המקבל שדה מחברו ולקתה בעמריה

סימן שכד - המקבל שדה לזרעה מין ידוע ובא לשנותה

סימן שכה - המקבל שדה מחברו אם רשאי לזרעה פשתן

סימן שכו - המקבל שדה לזרעה שומשמין וזרעה חטין

סימן שכז - דין מקבל שבא להסתלק ועדין לא נגמרו הזרעים

סימן שכח - דין מקבל שרוצה להסתלק מפני רעת
השדה

סימן שכט - המקבל שדה לזמן ומת והניח בן

סימן של - המקבל שדה לטע כמה אילנות

הלכות שכירות פועלים

סימן שלא - השוכר פועלים ינהג עמהם כמנהג
המדינה

סימן שלב - דין האומר לשלוחו: צא ושכר לי פועלים, ושכרן יותר ממה שאמר לו

סימן שלג - השוכר את הפועל ובא הפועל לחזור קדם שהתחיל או אחר כן

סימן שלד - השוכר את הפועל להשקות השדה, והשוכר מלמד וחלה בנו

סימן שלה - השוכר את הפועל למלאכה סתם או למלאכה ידועה

סימן שלו - השוכר את הפועל לעשות בשלו והראהו
בשל חברו

סימן שלז - דין אכילת פועל בשעת מלאכה, ממה
אוכל או מתי אוכל

סימן שלח - דין אכילת בהמה בשעת מלאכה, ואסור
חסימתה

סימן שלט - לתת שכר אדם בהמה וכלים בזמנו,
ומתי זמנו

הלכות שאילה

סימן שמ - השואל חיב באנס, ובהמה שמתה מחמת מלאכה, ואם שלחה על יד בנו או עבדו,

---

סימן שמא - השואל מחברו חפץ סתם או לזמן קצוב

סימן שמב - אין השואל רשאי להשאיל

סימן שמג - דין השואל אחר כלות זמן השאילה

סימן שדמ - טען שמתה מחמת מלאכה או רוצה לשלם או לשבע

סימן שמה - דין שאל פרה ושכר אחרת

סימן שמו - דין פטור שאילה בבעלים עם כל דיניו, ובעל בנכסי אשתו

סימן שמוז - דין הזיק שור של שואל לשל משאיל או אפכא

הלכות גניבה

סימן שמח - אסור גנבה, ומי נקרא גנב, ומאיזה שעה מתחיל

סימן שמט - דין אשה ועבד וקטן שגנבו

סימן שנ - גנב חלבו של חברו ואכלו, משלם לו דמי חלבו

סימן שנא - דין הגונב כיס בשבת

סימן שנב - הפקיד לשנים, וטענו נגנב, והודה האחד
ועל השני באו עדים, בין שניהם משלמים הקרן

סימן שנג - נשתנה הגנבה ביד הגנב או שנתיאשו
בעליה ממנה

סימן שנד - השביחה הגנבה ביד הגנב

סימן שנה - גנב שהחזיר הגנבה שלא מדעת הבעלים

סימן שנו - אסור לקנות שום דבר מהגנב, והקונה
מגנב מפרסם או אינו מפרסם

סימן שנו - המכיר כליו וספריו ויצא לו שם גנבה
בעיר

סימן שנח - דברים האסורים לקנות מהרועים
ומשומרי פרות ומבעלי אמנות

הלכות גזילה

סימן שנט - אסור גזלה אפלו על מנת להחזיר, ומה
נקרא גזלה, ואסור לא תחמד ולא תתאוה,

סימן שס - מצוה על הגזלן להשיב הגזלה, ואם אין
בה שוה פרוטה או נשתנית

סימן שסא - דין יאוש, ואם יש עמו שנוי השם או
שנוי רשות

סימן שסב - השביחה הגזלה ביד הגזלן ממילא

סימן שסג - הגזל בהמה ועבדים והזקינו, והדר
בחצר חברו שלא מדעתו

סימן שסד - הנכנס בבית פלוני והוציא כלים או חטף
מידו זהובים

סימן שסה - הגוזל ואינו יודע ממי גזל

סימן שסו - גזלן שבא לעשות תשובה אם מקבלין ממנו

סימן שסז - גזלן שבא להחזיר את הגזלה, והגוזל את אביו, או את הגר

סימן שסח - דין המציל או הקונה מלסטים ישראל או גוי

סימן שסט - אסור לקנות מגזלן ולסטים ולהנות מממונם, ודינא דמלכותא כיצד

סימן שע - דברים שהם גזל מדבריהם, כגון מפריחי יונים והמשחקים בקביא

סימן שעא - קרקע אינה נגזלת אפלו נתיאשו הבעלים

סימן שעב - גזלן שהפסיד השדה ואכל פרות כיצד גובה אותם הנגזל

סימן שעג - דין מכרה הגזלן והשביח הלוקח, מה דינו של לוקח עם הגזלן

סימן שעד - מכרה הגזלן וחזר וקנאה מהנגזל או נתנה לו במתנה

סימן שעה - היורד לשדה חברו או לתוך חרבתו ונטעו או בנאו

סימן שעו - דין המסיג גבול רעהו

סימן שעז - מי שדרך הרבים עובר בתוך שדהו

הלכות נזיקין

סימן שעח - אסור להזיק ממון חברו ולא לגרם שום
הזק

סימן שעט - דין זה בא בחביתו וזה בא בקורתו
ונשבר החבית

סימן שפ - האומר לחברו: קרע כסותי או של חברי,
או רודף או נרדף ששברו כלים

סימן שפא - דין חמשה שישבו על ספסל אחד

סימן שפב - הקוצץ אילן של חברו, והמונע חברו
מלעשות מצוה

סימן שפג - דין אדם המזיק לבהמת חברו

סימן שפד - דין אדם המזיק שלא בגופו

סימן שפה - דין הזק שאינו נכר כגון מנסך יינו של
חברו

סימן שפו - חלוק שבין גרמא בנזקין לדינא דגרמי,
והזורק כלי מראש הגג

סימן שפז - שמין השברים לנזק ומשלם לו עליהם

הלכות מאבד ממון חבירו בידיים ומוסר ומלשין

סימן שפח - דין נזק נשבע ונוטל

הלכות נזקי ממון

סימן שפט - דין ממון האדם שהזיק, וחלוק שבין תם למועד, ובאיזה מקום חיב קרן ושן ורגל,

---

סימן שצ - נזקי רגל ותולדותיו, ודיני צרורות, וכלב ותרגול שקפצו

סימן שצא - שן, באיזה מקום ובאיזו אכילה משלם מה שהזיקה או מה שנהנית

סימן שצב - דין כלב שנטל חררה ואכל חררה והדליק הגדיש

סימן שצג - הכניס פרותיו לחצר חברו שלא ברשות
והזק בהן בעל החצר

סימן שצד - בהמה שנפלה לגנה והזיקה, וכיצד
משערין ההזק

סימן שצה - המשסה את הכלב בחברו או בעצמו

סימן שצו - כיצד שמירת תם ומועד, או מסרן לשומר
חנם או לשומר שכר

סימן שצז - מי שבהמתו רגילה לכנס לתוך שדה
חברו, ובהמת הקצבים שמזקת

סימן שצח - הכניס שורו לחצר חברו שלא ברשות,
או נתן לו רשות להכניסו

סימן שצט - פרה שהזיקה, גובה מולדה, ושור שנגח
פרה מעברת כיצד שמין אותה

סימן ת - שור שהיה רודף אחר חברו, או שנים
רודפים או שנים נרדפים

סימן תא - שור שנגח וחזר ונגח, ואם תפס נזק וחזר
ונגח

סימן תב - שני שורים שחבלו זה בזה והם תמים או מועדים

סימן תג - שמין השברים לנזק, ואם פחתו או הותירו

סימן תד - שור שחבל בשור או השביח או פגם

סימן תה - שור שחבל באדם, או שנגח אשה או שפחה

סימן תו - שור של גוי, או של הפקר, או של חרש
שוטה וקטן

סימן תז - שור שנגח ומכרו מזיק או נזק

סימן תח - אין דנין דיני נזיקין אלא בעדות ברורה

סימן תט - אין מגדלים בהמה דקה בישוב, וחזיר
וכלב רע בכל מקום

סימן תי - בור באיזה מקום חיובו וכמה שעורו, וכל
משפטי בור

סימן תיא - תולדות הבור כגון אבנו סכינו ומשאו
שהזיקו

סימן תיב - המניח הכד ברשות הרבים ונתקל בו
אחר, או טען כד ונתקל ונשבר, והשופך מים לרשות
הרבים והזיקו

סימן תיג - דין הקדרים שהולכין זה אחר זה ונתקלו
ונפלו

סימן תיד - אימתי אדם רשאי להוציא זבלים לרשות
הרבים

סימן תטו - הגודר גדרו בקוצים והזק בהם, והמצניע
קוצים בכתל חברו

סימן תטז - הכתל והאילן שהיו רעועים ונפלו והזיקו

סימן תיז - כל דבר המזיק אין מוציאין אותו לרשות
הרבים

סימן תיח - נזקי האש פטורו וחיובו, וטמון באש וכל
דיניו

סימן תיט - כיצד נפרעים לנזקים מהמזיק ומיורשיו

הלכות חובל בחבירו

סימן תק - החובל בחברו חיב בחמשה דברים, וכיצד משערין אותם, והמביש בדברים תלמיד חכם ועם הארץ

סימן תכא - המביש חברו שלא בכונה, והחובל בחברו שלא בכונה

סימן תכב - צריך החובל לפיס הנחבל שימחל לו

סימן תכג - נגף אשה ויצאו ילדיה, וכיצד שמין דמי
ולדות

סימן תכד - החובל באביו ואמו, או החובל בבניו, או
החובל בחברו בשבת

סימן תכה - חיבי מיתות בית דין, היאך דנים אותם
בזמן הזה

הלכות שמירת נפש

סימן תכו - חיב אדם להציל את חברו בין בגופו בין
בממונו